

գետներ (ֆիզիկոսներ) եւ ուսողագետներ (մաթեմատիկոսներ) են:

Գիտութեան փիլիսոփայութեամբ զբաղած են՝ յունական դասական փիլիսոփաները **Արիստոտել** (Aristotle, 384 – 322 մ.թ.ա.), այնուհետեւ անգլիացի **Ֆ. Բեկոն** (Francis Bacon, 1561 – 1626 թ.), ֆրանսացի **Դ. Դիդրո** (Denis Diderot, 1713 – 1784 թ.), գերման **Ի. Կանտ** (Immanuel Kant, 1724 – 1804 թ.) եւ **Գ.Վ.Ֆ. Հեգել** (Georg Wilhelm Friedrich Hegel, 1770 – 1831 թ.):

Արդի Գիտութեան փիլիսոփայութիւնը ծնունդ առաւ 20-րդ դարու առաջին կիսուն: 1922 թուականին, գերման բնագետ-փիլիսոփայ **Մորից Շլիկ** (Moritz Schlick, 1882 – 1936 թ.) կը ստանձնէր Վիեննայի համալսարանի փիլիսոփայական ամպիոնը, իր շուրջ կը հաւաքէր փիլիսոփաներ, բնագետներ (ֆիզիկոսներ), ուսողագետներ (մաթեմատիկոսներ), բնական գիտութիւններու մասնագետներ եւ կը հիմնէր հռչակաւոր ու ազդեցիկ *Վիեննական շրջանակը* (գերմ.՝ Wiener Kreis, անգլ.՝ Vienna Circle), որուն ազդեցութիւնը շուտով պիտի տարածուէր:

Վիեննական շրջանակի նշանաւոր այլ անդամներն էին.- **Օ. Նոյրաթ** (Otto Neurath, 1882 – 1945 թ.), **Ռ. Կառնապ** (Rudolf Carnap, 1891 – 1970 թ.), **Հ. Ռայչենբախ** (Hans Reichenbach, 1891 – 1953 թ.), **Ֆ. Վայսման** (Friedrich Waismann, 1896 – 1959 թ.), **Կ. Գեօղէլ** (Kurt Gödel, 1906 – 1978 թ.) եւ ուրիշներ:

20-րդ դարու երկրորդ կիսուն, երեւան կու գային *Նոր-դրապաշտութիւն* (Neo-Positivism) ուղղութիւնը քննադատող զանազան հոսանքներ, պատճառ դառնալով անոր տկարացման ու հետեւորդներու նուազեցման: Այնուհետեւ հետեւորդներէն շատեր ուղղութիւն փոխելով պիտի անցնէին՝ *Վերլուծական փիլիսոփայութեան* (Analytic Philosophy) մարզէն ներս, որ իր կարգին պիտի ծաղկէր ու տարածուէր նախ Եւրոպայի մէջ ապա այլուր:

4. ԸՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ըննադատական տեսութիւնը (Critical Theory), ընկերային-փիլիսոփայական ուղղութիւն մըն է, որ անմիջականօրէն կապուած է *Ֆրանկֆուրտի դպրոցին* (գերմ.՝ Frankfurter Schule, անգլ.՝ Frankfurt School) եւ հոն հաստատուած, «*Ընկերային հետազոտութեան հիմնարկ*»ին (գերմ.՝ Institut für Sozialforschung, անգլ.՝ Institute for Social Research) հետ: Այս ուղղութեան գլխաւոր ընկերաբան-փիլիսոփաները կը հանդիսանան.- **Մ. Հորկհայմեր** (Max Horkheimer, 1895 – 1973 թ.), **Թ. Ադորնօ** (Theodor Adorno, 1903 – 1969 թ.), **Հ. Մարկուզը** (Herbert Marcuse, 1898 – 1979 թ.), **Վ. Բենիամին** (Walter Benjamin, 1892 – 1940 թ.) եւ հետագային, յաջորդ սերունդի ներկայացուցիչ՝ **Յ. Հաբերմաս** (Jürgen Habermas, * 1929 թ.):

Ըննադատական տեսութիւնը, կոչուած է Մ. Հորկհայմերի, մէկ գրութեան վերնագրով, որ հետագային (1947 թ.) հիմք հանդիսացաւ Մ. Հորկհայմերի ու Թ. Ադորնոյի միասնաբար հրատարակած՝ «*Լուսաւորութեան դիալեկտիկական*»